

د عوایدو لوی ریاست

ریاست خدمات حقوقی و پالیسی عواید

تاریخ / ۱۳۹۵/۱۱/

شماره (۰۵) ۱۳۹۵

طرز العمل تطبیق ماده سی و پنجم قانون اداره امور مالیات بابت تأخیر در ارائه اظهار نامه مالیات موضوعی

مبنی:

این طرز العمل بتأسی از حکم ماده شصت و دوم قانون اداره امور مالیات، بمنظور تطبیق یکسان ماده سی و پنجم قانون اداره امور مالیات مبنی بر وضع مالیه اضافی بابت تأخیر در ارائه اظهار نامه مالیه موضوعی با در نظر داشت موارد (سناریوهای متفاوت) و دلایل مختلف از تأخیر در ارائه اظهار نامه یا گزارش مالیات موضوعی در نظر گرفته شده است.

سوابق:

مطابق به احکام قانون مالیات بر عایدات اشخاصیکه مکلف به وضع نمودن مالیه موضوعی بابت توزیع معاشات کارمندان، مصارف کرایه، خریداری های اموال و خدمات و سایر مصارف و تادیات تابع مالیه موضوعی میباشند، باید حین توزیع مصارف مالیه آن را وضع و به حساب مربوطه مالیاتی بوقت پیشبینی شده در قانون انتقال و گزارش (اظهار نامه) آن رادروقت معینه به ادارات مالیاتی مربوطه ارائه نمایند.

از آنجائیکه در قانون مالیات بر عایدات اظهار نامه های مالیاتی به گونه واضح تعریف نشده بود اکثرأ به وضع و انتقال مالیات موضوعی اکتفا و به ارائه گزارش آن توجه صورت نمیگرفت، با تطبیق قانون اداره امور مالیات که در آن تعریف اظهار نامه مالیاتی بشکل واضح در نظر گرفته شده است، ازینرو ارائه اظهار نامه های مالیاتی بشمول اظهار نامه های مالیات موضوعی یک امر حتمی شده است. اما در بعضی موارد براساس برداشت های متفاوت از احکام قانون و در نتیجه آن تطبیق جریمه تأخیر ارائه اظهار نامه برای مالیات موضوعی مشکلات را ایجاد نموده است، برای حل معضله ناشی از برداشت متفاوت و اجراآت متفاوت ایجاب مینماید تا طرز العمل مشخص برای اجراآت یکسان در سطح تمامی ادارات مالیاتی تهیه و به دسترس ادارات مالیاتی قراردادده شود.

احکام قانون پیرامون وضع، تادیه و ارائه راپور مالیات موضوعی:

در قانون مالیات بر عایدات حکم وضع مالیات موضوعی بالای توزیع مصارف ذیل در نظر گرفته شده است:

۱. مالیه موضوعی معاشات کارمندان:

متکی به هدایت ماده هفدهم و پنجاوه‌هشتم قانون مالیات بر عایدات تمامی اشخاص حقیقی، حکمی، انتفاعی و غیرانتفاعی، ادارات دولتی و سایر نهادها مکلف اند هر گاه تعداد کارمندان شان در یکی از ماه های سال دونفر یا بیشتر ازدونفر باشند از معاشات و مزد های قابل تادیه (در صورت تابع مالیه باشد) به کارمندان شان مطابق بارعایت حکم فقره (۳) ماده چهارم آن قانون مالیه را وضع و مطابق به هدایت ماده شصتم قانون مالیات بر عایدات مالیه وضع شده را الی دهم ماه بعدی ماه که مالیه را وضع نموده به حساب مربوطه اداره مالیاتی تحویل نموده و مطابق به صراحت این ماده راپور یا اظهارنامه مالیه موضوعی را براساس هدایت تعلیمات نامه مالیات بر عایدات به شعبات مربوط مالیاتی ارائه نمایند. در جزء ۳، ۶۰، ۳ تعلیمات نامه در مورد تحویلی مالیه موضوعی و ارائه گذارش چنین تصریح شده است "استخدام کننده باید مالیه وضع شده را الی ده روز بعد از ختم ماهیکه مالیه در آن وضع شده به حساب معینه ایکه از طرف وزارت مالیه معرفی گردیده است تحویل نماید. هر تحویلی باید با یک " راپور مالیه موضوعی و فورمه تحویلی بانک از کارفرما " تصدیق گردد. این فورمه ها در وزارت مالیه قابل دریافت می باشد.

شیوه انتقال وجوه بصورت الکترونیکی نیز وجود دارد. به رهنمود شماره ۶ در صفحه انترنتی وزارت مالیه مراجعه گردد "

۱.۱. مالیه موضوعی کرایه:

بتأسی از حکم ماده پنجاونهم قانون مالیات بر عایدات تمامی منازل و ساختمانهای که بمنظور انجام فعالیت های تجارتي و دفاتر کاری به اشخاص حقیقی یا حکمی به کرایه داده میشود، تابع مالیه موضوعی بوده و مستأجرین چنین جایداد ها مکلف اند مطابق به حکم این ماده مالیه موضوعی آن را از سر جمع کرایه وضع و براساس هدایت جزء ۲، ۵۹، ۲ تعلیمات نامه مالیات بر عایدات الی پانزدهم ماه بعدی ماه که مالیه وضع شده به حساب مربوطه انتقال نمایند. هدایت تعلیمات نامه در زمینه چنین صراحت دارد " اشخاص حقیقی و حکمی که مکلف به وضع مالیه از تادیات کرایوی شان هستند باید مالیه را به حساب معینه که از طرف وزارت مالیه در یک بانک باصلاحیت معرفی شده است در ظرف ۱۵ روز ماه بعد که در آن کرایه پرداخت شده است، تادیه نمایند."

۱.۱.۱. مالیه موضوعی قراردادی:

مالیه موضوعی قراردادی در ماده هفتاد و دوم قانون مالیات بر عایدات پیشینی شده است، مطابق به حکم این ماده اشخاصیکه اموال و خدمات را به ادارات دولتی و نهاد های خصوصی و سایر اشخاص در بدل پول قرارداد نمایند تابع پرداخت مالیه موضوعی به تفکیک اشخاص دارنده جواز و فاقد جواز فعالیت تابع پرداخت مالیه موضوعی قراردادی میباشند، براساس حکم فقره (۳) این ماده اشخاص تادیه کننده مکلف اند حین انتقال وجوه قرارداد به قراردادی مالیه آن را وضع و مطابق به هدایت جزء ۵، ۷۲، ۵ تعلیمات نامه مالیات بر عایدات به حساب معینه تحویل نمایند، جزء متذکره تعلیمات نامه مالیات بر عایدات چنین صراحت دارد " مطابق به حکم مندرج فقره سوم ماده هفتاد و دوم قانون مالیات بر عایدات، مالیات که از تادیات قرارداد به جانب قراردادی وضع میشود باید در خلال ده روز به حساب دولت انتقال یابد با آنهم بمنظور رهایی شخص وضع کننده از مشکلات اضافی و کاهش هزینه اطاعت پذیری، مالیه وضع شده در خلال یک ماه باید در تاریخ ۱۰ ماه بعدی به حساب مربوطه دولت ارسال شود."

۱۷. سایر مالیات موضوعی مندرج ماده چهل و ششم قانون مالیات بر عایدات:

در ماده چهل و ششم قانون مالیات بر عایدات نیز بالای منابع چون تکت پولی، مفاد سهم، حق الامتیاز، جوایز، مکافات عواید از درک قرعه و بخششی ها در نظر گرفته شده است. مطابق به فقره (۴) این ماده شخصی که مالیه را وضع مینماید مکلف است جزئیات تادیات و مالیه وضع شده ماهانه را به وزارت مالیه الی تاریخ دهم ماه بعد به ترتیبی که وزارت مالیه تجویز مینماید، گزارش دهد. در جزء ۷، ۴۶،۷ تعلیماتنامه مالیات بر عایدات در مورد ارائه گزارش مالیه موضوعی مندرج ماده چهل و ششم چنین صراحت دارد "در هر زمانی که مالیه بابت مفاد سهم وضع و به حساب دولت تادیه میگردد، شرکت باید به اداره مالیاتی گزارش حاوی معلومات در مورد سهامداران، مبلغ وضع شده از مفاد سهم و مبلغ تادیه شده به سهامدار یا شرکاء را ارائه نماید. گزارش باید در فورمه های معین ترتیب گردد." در جزء ۸، ۴۶،۸ به شرکت که مفاد سهم را توزیع مینماید ذیلاً رهنمائی شده است:

" یک شرکت سهامی که مفاد سهم را به سهامدار خود توزیع مینماید، باید یک صورت حساب نیز صادر نماید. صورت حساب متذکره باید در سه نسخه صادر گردد. سه کاپی سند مذکور از قرار ذیل توزیع گردیده مورد استفاده قرار میگیرد .

- دو کاپی باید به سهامدار داده شود. بمنظور دریافت مجرائی در بدل مالیه تادیه شده، سهامدار
- کاپی اصل را ضم اظهارنامه مالیات بر عایدات خود نموده و یک کاپی را نزد خود حفظ میدارد.
- کاپی سومی باید با راپور ضم گردد که حین تادیه مالیه وضع شده توسط شرکت به بانک ارائه می گردد.
- تبصره: شرایط صدور صورت حساب برای تمام تادیات مربوط به مفاد سهم بطور مساویانه بالای مالیه موضوعی تادیات بیلائس سایر عواید مندرج جزء دوم فقره اول ماده ۴۶ قابل تطبیق می باشد."

اظهارنامه های مالیاتی:

در جزء ۴ ماده سوم قانون اداره امور مالیات اظهار نامه چنین تعریف شده است "اظهار نامه مالیاتی: فورم منظور شده اداره مالیات است که در آن ذمت مالیاتی سنجش و تثبیت گردیده و به اساس آن تادیه صورت میگردد." مطابق به حکم ماده سی و پنجم این قانون هرگاه اظهار نامه مالیاتی و سایر اسناد که ارائه آن در قوانین مالیاتی پیشینی شده است، بوقت معینه ارائه نگرده تابع وضع مالیه اضافی (جریمه) قرار میگیرد، فقره (۱) ماده سی و پنجم قانون اداره امور مالیات چنین صراحت دارد "شخصیکه بدون دلایل مؤجه اظهارنامه مالیاتی و یا سایر اسنادیکه ارائه آن در قوانین مالیاتی پیشینی گردیده به اداره مالیات ارائه نه نماید، شخص حقیقی به پرداخت مبلغ سی (۳۰) افغانی و شخص حکمی به پرداخت مبلغ یک صد (۱۰۰) افغانی مالیه اضافی در برابر هر روز تأخیر مکلف میباشد."

بنابر حکم فوق قانون اظهار نامه مالیاتی بتاریخ معینه که ارائه آن در قوانین مالیاتی بشکل مشخص پیشینی شده است ارائه نگرده، اداره مالیاتی مکلف است مالیه اضافی (جریمه تاخیر ارائه اظهارنامه) بابت هر روز تأخیر وضع، محاسبه و تحصیل نماید.

چنانچه پیرامون مالیات موضوعی مختلف ملاحظه میگردد، بگونه که در فوق نیز تذکر داده شده است در قانون مالیات بر عایدات اکثراً به وضع مالیه از وجوه تابع مالیه حین تادیه آن به سایر اشخاص و تحویلی آن به حساب مالیاتی مربوطه بطور واضح زمان معین پیشینی شده است بدین معنی که بر علاوه تادیه مالیه وضع شده تاریخ دیگری با حکم دیگری برای ارائه اظهار نامه بشکل مجزا در قانون پیشینی نشده است.

۱) مالیه اضافی بابت تأخیر در گزارش مالیه موضوعی بر معاشات:

وضع مالیه اضافی بابت تأخیر در ارائه گزارش مالیه موضوعی بر معاشات با نظر داشت حالات ذیل از تاریخ انفاذ قانون اداره امور مالیات (۲۷ عقرب سال ۱۳۹۴) تطبیق میگردد:

- در صورتیکه مالیه موضوعی معاشات حین توزیع معاش توسط کارفرما به کارمندان وضع و بوقت معینه به حساب بانکی اداره مالیاتی مربوطه تحویل شده باشد تاریخ تحویلی تاریخ ارائه اظهار نامه تلقی شده و در صورت تأخیر در ارائه اظهار نامه جریمه تأخیر ارائه اظهار نامه قابل تطبیق نمیباشد.
- در صورتیکه تحویلی مالیه موضوعی معاشات از وقت معینه آن به تأخیر صورت گیرد، بر علاوه وضع مالیه اضافی تأخیر پرداخت، مالیه اضافی تأخیر ارائه اظهار نامه مندرج ماده سی و پنجم قانون اداره امور مالیات نیز قابل تطبیق میباشد.
- در صورتی که مالیه موضوعی معاشات وضع نشده باشد مالیه دهنده مکلف به ارائه گزارش مالیه موضوعی نبوده بلکه مصارف آن غیر قابل مجرائی دانسته شده یا تابع پرداخت مالیه اضافی عدم وضع میگردد.
- در صورتیکه مالیه وضع نشده یا وضع شده اما تادیه نشده باشد، موضوع ارائه اظهار نامه مطرح نبوده بلکه تابع پرداخت مالیه اضافی تأخیر پرداخت مالیه و مالیه اضافی مندرج ماده سی و ششم قانون اداره امور مالیات میگردد.
- در صورتیکه معاشات چندین ماه یک بار تادیه گردد، کارفرما مکلف است حین توزیع معاشات مالیه موضوعی را وضع و از تاریخ وضع به وقت معینه مالیه را تحویل نماید، در صورت عدم تحویلی مالیه از تاریخ وضع الی دهم ماه بعد بر علاوه پرداخت مالیه اضافی تأخیر پرداخت تابع جریمه تأخیر ارائه اظهار نامه نیز میگردد.
- در صورتیکه مالیه دهنده مالیه موضوعی ماه های قبل از ۲۷ عقرب سال ۱۳۹۴ را تادیه نکرده باشد، از تاریخ انفاذ قانون اداره امور مالیات به بعد تابع مالیه اضافی تأخیر ارائه اظهار نامه میگردد.

۲) مالیه اضافی بابت تأخیر در گزارش مالیه موضوعی بر کرایه:

دوره پرداخت مالیه بر کرایه بر اساس توافق مؤجر و مستأجر مبنی بر پرداخت کرایه تعیین میگردد. اما سنجش مالیه بر اساس کرایه هر ماه صورت میگیرد.

وضع مالیه اضافی بابت تأخیر در ارائه گزارش مالیه موضوعی بر کرایه با نظر داشت حالات ذیل از تاریخ انفاذ قانون اداره امور مالیات (۲۷ عقرب سال ۱۳۹۴) به بعد تطبیق میگردد:

- در صورتیکه مطابق به قرارداد جایداد کرایوی، وجوه کرایه به مالک جایداد تادیه و مالیه موضوعی بوقت معینه آن وضع و الی پانزدهم ماه بعدی به حساب مربوطه بانکی اداره مالیاتی مربوطه انتقال شده باشد، تاریخ تحویلی مالیه به بانک تاریخ ارائه اظهار مالیاتی تلقی میگردد. هرگاه گزارش مالیه موضوعی کرایه به تأخیر به اداره مالیه ارائه گردد تابع پرداخت مالیه اضافی مندرج ماده سی و پنجم قانون اداره امور مالیات نمیگردد.

- هرگاه مالیه موضوعی برکرایه وضع و به وقت معینه آن تادیه نگردد، برعلاوه مالیه اضافی تأخیر پرداخت، وضع مالیه اضافی تأخیر ارائه اظهار نامه مندرج ماده سی و پنجم قانون اداره امور مالیات نیز قابل تطبیق میباشد.
- در صورتیکه مالیه دهنده مالیه موضوعی برکرایه را حین پرداخت وجوه کرایه به مالک جایداد، وضع نکرده باشد، گزارش مالیه موضوعی ارائه نمیگردد، بلکه مالیه در این حالت حکم عدم معجرائی مصارف یا مالیه اضافی عدم وضع مالیه تطبیق میگردد.
- در صورتیکه مالیه موضوعی برکرایه وضع نشده یا وضع شده اما تادیه نشده باشد، در این حالت گزارش مالیه موضوعی برکرایه ارائه نمیگردد، بلکه مالیه دهنده تابع پرداخت مالیه اضافی تأخیر پرداخت مالیه و مالیه اضافی عدم وضع یا عدم تادیه مندرج ماده سی و ششم قانون اداره مالیات میگردد.
- در صورتیکه کرایه چندین ماه مطابق به قرارداد یک بار تادیه گردد، مستأجر مکلف است حین تادیه مجموع کرایه، مالیه موضوعی آن را وضع و در خلال مدت معینه قانونی به حساب مربوطه انتقال نماید، در صورت تأخیر در پرداخت مالیه صورت گیرد، برعلاوه پرداخت مالیه اضافی بابت تأخیر در تادیه مالیه، جریمه تأخیر ارائه اظهار نامه نیز قابل تطبیق میباشد.
- در صورتیکه مالیه دهنده مالیه موضوعی ماه های قبل از ۲۷ عقرب سال ۱۳۹۴ را تادیه نکرده باشد، از تاریخ انفاذ قانون اداره امور مالیات به بعد تابع مالیه اضافی تأخیر ارائه اظهار نامه میگردد.

۳) مالیه اضافی بابت تأخیر در گزارش مالیه موضوعی قراردادی:

- وضع و تحویلی مالیه موضوعی قراردادی بستگی به اجرای معاملات تهیه اموال و خدمات دارد، حین اجرای معامله تهیه اموال و خدمات مطابق به حکم قانون و حین انتقال یا پرداخت وجوه به جانب قراردادی مالیه موضوعی قراردادی باید وضع و از تاریخ وضع الی دهم ماه بعدی ماه که مالیه در آن وضع شده، توسط وضع کننده به حساب مربوطه اداره مالیاتی تحویل گردد.
- وضع مالیه اضافی بابت تأخیر در ارائه گزارش مالیه موضوعی قراردادی با نظر داشت حالات ذیل از تاریخ انفاذ قانون اداره امور مالیات (۲۷ عقرب سال ۱۳۹۴) به بعد تطبیق میگردد:
- در صورت مالیه موضوعی قراردادی بوقت معینه قانونی به حساب اداره مالیاتی مربوطه تحویل شده باشد، تاریخ تحویلی مالیه به بانک تاریخ ارائه اظهارنامه پنداشته شده در صورت مالیه دهنده گزارش آن را بعداً ارائه نماید، جریمه تأخیر ارائه گزارش قابل تطبیق نمیگردد.
  - در صورتیکه مالیه موضوعی قراردادی بوقت معینه آن به حساب مالیاتی مربوطه تحویل نگردد برعلاوه جریمه تأخیر پرداخت مالیه، جریمه تأخیر ارائه اظهار نامه نیز تطبیق میگردد.
  - در صورتیکه مالیه موضوعی قراردادی مربوط به دوره قبل از انفاذ قانون اداره امور مالیات بوده و به تأخیر بعد از انفاذ قانون تحویل و گزارش آن ارائه گردد، مالیه اضافی بابت تأخیر در ارائه گزارش از تاریخ ۲۷ عقرب ۱۳۹۴ به بعد قابل تطبیق میباشد.

- در صورت مالیه موضوعی قراردادی از معاملات تابع مالیه وضع نشده باشد، درین حالت ارائه گزارش مطرح نشده بلکه مصارف مالیه دهنده غیر قابل مجرائی دانسته شده و جریمه عدم وضع مالیه موضوعی تطبیق میگردد.
- در صورتیکه مالیه موضوعی قراردادی وضع نشده یا وضع شده اما تادیه نشده باشد، درین حالت گزارش مالیه موضوعی برکرایه ارائه نمیگردد، بلکه مالیه دهنده تابع پرداخت مالیه اضافی تأخیر پرداخت و مالیه اضافی عدم وضع یا عدم تادیه مندرج ماده سی و ششم قانون اداره امور مالیات میگردد.

۴) مالیه اضافی بابت تأخیر در گزارش مالیه موضوعی مندرج ماده چهل و ششم قانون مالیات بر عایدات:

در قانون مالیات بر عایدات و تعلیمات نامه هیچ حکم یا هدایت پیرامون ارائه گزارش مالیات موضوعی مندرج جزء دوم فقره (۱) ماده چهل و ششم قانون متذکره پیشینی نشده است بلکه مطابق به هدایت تعلیمات نامه مالیه دهنده که مکلف به وضع مالیه بابت توزیع مصارف مندرج این حکم میباشد سند ثبوت وضع مالیه را ضم اظهار نامه سالانه مینماید تا برای مجرائی مصارف مالیه دهنده منحصث ثبوت استفاده گردد.

این طرز العمل از تاریخ منظوری نافذ و تمام ادارات مالیاتی به تطبیق آن مکلف میباشد.

رئیس عمومی عواید

رئیس خدمات حقوقی و پالیسی عواید

آمر طرح و تحلیل پالیسی

ملاحظه شد

منظور است

معین عواید و گمرکات

۱۳۹۵/۱۱ /